

Afscheid Chris Quanjel

Directeur Kind- en Jeugdzorg

lionarons
geestelijke gezondheidszorg

Jeugd

Ze heeft 41 jaar in de jeugdzorg gewerkt en daarmee heel wat ontwikkelingen voorbij zien komen. Op 1 mei a.s. gaat Chris Quanjel genieten van haar welverdiende pensioen. Ze kijkt met ons terug op haar arbeidzame leven en geeft ons alvast een inkijkje in hoe haar leven na haar pensioen zal gaan uitzien.

Stilzitten zal Chris ook na haar pensioen niet. “Daarvoor heb ik altijd veel te graag gewerkt”, lacht Chris. “Ik ben nog nooit met tegenzin naar mijn werk gegaan. Dus als ik nu plots niks meer zou gaan doen, zou dat heel onwennig voor mij voelen. Ik laat het echter op me af komen wat ik ga doen. Eerst lekker afschakelen en afstand nemen van mijn huidige werk. Daarna zie ik wel wat er op mijn pad komt.”

Dat afschakelen zal vast gaan lukken. Chris is een fervent lange afstandswandelaar. Er staat alweer een aantal wandelingen op de planning. Ook is ze al begonnen met zich te oriënteren op een cursus kunstgeschiedenis. “Als je zoals ik jarenlang fulltime hebt gewerkt, dan zal het vast even wennen zijn om bijvoorbeeld niet meer iedere dag op tijd op je werk te hoeven komen.”

De uit Einighausen afkomstige Chris studeerde psychologie in Tilburg en studeerde af in 2 hoofdvakken: klinische psychologie en kind- en jeugdpsychologie en in het bijvak sociale psychologie. Je studeerde dus niet - zoals nu - af in een bepaalde richting." Chris vult aan: "Eigenlijk heb ik ook niet bewust gekozen voor een baan in de jeugdzorg. Ik heb twee stages van een half jaar gedaan, wat toen gebruikelijk was, en daarvan was 1 stage in de Kind- en Jeugd richting en 1 stage bij volwassenenzorg (Riagg Helmond)." Haar eerste stage deed Chris bij de Herlaarhof in Vught; een expertisecentrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie, dat specialistische diagnostiek en behandeling biedt aan kinderen en jongeren van 0 tot 18 jaar bij wie sprake is van ernstige psychiatrische problematiek of een vermoeden daarvan. "Dat ik in de jeugdzorg ben gaan werken, was echt toeval. Toen ik afstudeerde in 1981 waren banen voor psychologen heel schaars. Je was echt blij als je een baan kon krijgen. Een schril contrast met de schaarste aan behandelaren die we nu kennen."

En dus verhuisde Chris terug naar het zuiden voor een baan bij de onderwijsbegeleidingsdienst (OBD). Daar behaalde ze ook haar GZ-aantekening. "Mijn partner studeerde toen nog en we woonden in Tilburg. Ik wist echter dat ik de kans in Limburg moest grijpen, want zo makkelijk kwam je er niet tussen. De eerste jaren bleven onzeker. De OBD was van subsidies afhankelijk en dus kreeg ik de eerste jaren alleen maar tijdelijke contracten."

Na 20 jaar OBD was het tijd voor een verandering. Er waren inmiddels ook 2 kinderen geboren en toen die wat groter werden, was het niet meer zo nodig om op 'routine' te blijven werken en was het tijd voor een nieuwe uitdaging. Dat werd een staffunctie bij Bureau Jeugdzorg, waar ze 5 jaar heeft gewerkt als GZ-psycholoog en voorzitter van het MDO (Multidisciplinair overleg vanuit verschillende instellingen in samenwerking met BJZ). De laatste 3 jaar daarvan werkte ze echter ook al bij Lionarons GGZ in een gecombineerde functie als manager Zorg. Zo'n 16 jaar geleden was Lionarons GGZ op zoek naar iemand om een afdeling Kind en Jeugd op te zetten. Toen heb ik contact gezocht met Lionarons GGZ. In een eerste contact met één van de dochters van Helen Lionarons, die de volwassenenzorg van Lionarons GGZ toen al stevig op de kaart had gezet, hoorde ik echter dat het een familiebedrijf was. Ik wilde niet in een familiebedrijf werken, omdat mijn man daar eerder slechte ervaringen mee had opgedaan." Helen Lionarons wist haar gelukkig in een persoonlijk gesprek te overtuigen om de stap naar Lionarons GGZ toch te maken. "Ik ben destijds akkoord gegaan, maar wél met de duidelijke afspraak dat ik de afdeling Kind en Jeugd wilde gaan vormgeven volgens mijn eigen visie. Ik ben daar heel stellig in: medewerkers zijn je grootste kapitaal. Daar moet je je uiterste best voor doen én je moet voor je medewerkers staan. Zo heb ik altijd leiding gegeven: ik moet in het belang van mijn medewerkers en de organisatie ergens achter kunnen staan, anders doe ik het niet."

Na verloop van tijd werd in het managementteam besproken dat er een zorgdirecteur voor de afdeling Kind en Jeugd aangetrokken moest worden. “Ik was destijds het enige niet-familielid dat een leidinggevende functie bij Lionarons GGZ had. Ik weet nog dat ik stomverbaasd was toen ik Helen hoorde zeggen: ‘Chris we denken daarbij aan jou’. Vanaf toen ging ik deel uit maken van de directiestaf. Later, toen we verder groeiden en Helen Lionarons met pensioen ging, kwamen daar ook nog een directeur Volwassenenzorg en later een directeur Ouderenzorg bij.” Met haar vrees om in een familiebedrijf te werken, kwam het overigens helemaal goed. “Lionarons GGZ is een heel betrokken en open organisatie en misschien heb ik wel het juiste tegenwicht weten te bieden als ‘vreemde eend in de bijt’.”

In de afgelopen decennia heeft Chris heel wat ontwikkelingen in de jeugdhulpverlening voorbij zien komen. “In feite zijn het een soort golfbewegingen, met als enige constante de afhankelijkheid van zorgverzekeraars en - na de transitie van de jeugdzorg - van de gemeentes.” Chris zag de ontwikkeling van generalistisch naar specialistisch werken en vervolgens weer terug naar generalistisch werken. Of van werken in de wijk naar gecentraliseerd en weer terug de wijk in. “Soms denk ik wel eens ‘wat hebben we nu écht bereikt in 40 jaar’? Er zijn nog steeds teveel kinderen die niet geholpen (kunnen) worden.” Chris denkt dat er wellicht een échte revolutionaire ontwikkeling, nodig is, niet een variant op wat al eerder is geprobeerd. “We hebben geen behoefte aan nieuwe wijn in oude zakken. We weten inmiddels wat werkt en wat niet. Én dat we er nog steeds niet in slagen om iedereen te helpen. Zeker met een krimpende beroepsbevolking nu en in de toekomst, baart me dat wel zorgen.” Chris ziet potentie in digitale vormen van zorg. “We weten eigenlijk nog niet wat er in de toekomst allemaal mogelijk zal zijn. Ik voorzie een complete verstrengeling van digitale zorg met een biopsychosociaal model. De voorbeelden zijn er al vanuit de medische invalshoek en een uitbreiding richting psychische zorg is niet denkbeeldig.

Chris maakt zich ook zorgen over de maatschappelijke ontwikkelingen. “We zijn terecht gekomen in een maatschappij waar verdriet en tegenslag er niet meer mogen zijn. De huidige generatie ouders en hun kinderen is opgegroeid met de illusie van een maakbare maatschappij. We moeten slagen op alle fronten. Als we dan te maken krijgen met tegenslag of om wat voor redenen niet kunnen voldoen aan de hoge eisen van de maatschappij, dan ontstaan de problemen. Vergeet daarbij niet dat we ons voortdurend met elkaar vergelijken, in het echte leven en via sociale media.”

Die sociale media brengen Chris op een punt dat haar ook zorgen baart: “In de Volkskrant van 16 april jongstleden wordt een onderzoek aangehaald, waaruit blijkt dat kinderen van 0-6 jaar gemiddeld 90 minuten per dag op een beeldscherm kijken. De lichamelijke nadelige effecten hiervan worden weerspiegeld in steeds meer toenemende bijziendheid en **rugproblemen** bij kinderen, maar ook door een beperktere woordenschat.” De overall conclusie van de vele onderzoeken die op dit

terrein al gedaan zijn is: hoe meer tijd jonge kinderen met een scherm doorbrengen hoe schadelijker dat is voor hun ontwikkeling. Er bestaat een verband tussen schermtijd en gedragsproblemen, een gebrek aan zelfbeheersing, beperkte sociale vaardigheden, achterblijvende motorische vaardigheden en obesitas. De invloed van digitale middelen is dus niet meer te ontkennen en daar zal zowel de medische wereld als de wereld van de geestelijke gezondheidszorg op in moeten gaan spelen. En dan vraag ik me af: “Lopen we met onze hulpverlening niet een beetje achter de feiten aan? Kijk eens naar hoe jongeren tegenwoordig met elkaar communiceren. Dat is niet meer zoals wij dat als kinderen deden. Jongeren hebben contact met elkaar via hun smartphone (Whatsapp, Instagram, Snapchat, etc). Is het dan nog wel passend om hen bijvoorbeeld een ‘live’ training sociale vaardigheden aan te bieden? Een dergelijke training zou in ieder geval aangepast moeten zijn aan de huidige digitale omgangsvormen. Ik heb er ook geen eenduidig antwoord op, want natuurlijk wil je kinderen juist ook wel sociale vaardigheden aanleren, omdat we weten hoe belangrijk die voor hun verdere leven zijn, maar de vraag is hoe die vaardigheden er dan uit moeten zien in het huidige tijdsbeeld. Daarnaast zijn er ontwikkelingen als Metaverse (letterlijk: voorbij dit universum) waarbij jeugdigen toegang krijgen tot een virtueel universum wat in belangrijke mate invloed zal gaan krijgen op het bestaan in het echte universum, met mogelijk negatieve effecten. Ook daar zal de hulpverlening met een passend antwoord moeten komen.”

Met haar vertrek laat Chris een afdeling Kind en Jeugd achter waar ze enorm trots op is: “Zonder twijfel wordt Lionarons GGZ door gemeentes gezien én gewaardeerd. Het is een heel stevige afdeling, met aardige en betrokken medewerkers. Ik heb écht waardering voor wie ze zijn. Ze zijn heel betrokken naar cliënten en hebben oog voor elkaar. Als ik bijvoorbeeld heel druk ben, kan het zo maar zijn dat er een collega bij me binnen loopt en vraagt ‘gaat het wel Chris?’. Het zijn stuk voor stuk deskundige hulpverleners, die weten waar ze goed in zijn, maar ook realistisch zijn in hun beperkingen. Er heerst een goede cultuur bij onze afdeling Kind en Jeugd. Als ze dat kunnen vasthouden, dan komt het goed, ook met alle veranderingen die hen in de toekomst vast nog te wachten zullen staan. Ik ga hen oprecht missen!”

Bestuurder Lara Essed over Chris Quanjel: “Chris heeft onze afdeling Jeugdzorg vanaf het prille begin vormgegeven. Dit heeft ze op een warme en persoonlijke wijze gedaan, waardoor de afdeling al snel groeide tot en bleef aanvoelen als een hechte familie. Chris heeft een kritisch oog voor wat onze jonge cliënten nodig hebben, ze heeft met toewijding een breed netwerk binnen de jeugdzorg in Limburg onderhouden en bleef daarbij altijd trouw aan ‘goed werkgeverschap’. Daarnaast is Chris een integere en betrokken collega, ze nam een prominente rol in binnen het managementteam en later de directie, kritisch en tegelijkertijd met oog voor harmonie en constructieve oplossingen. Wij gaan haar bijdrage aan onze organisatie erg missen.”

De functie van Directeur Kind en Jeugd wordt vanaf 1 mei ingevuld door Hilde Heijnen, die al Directeur bij de afdeling Ouderenzorg van Lionarons GGZ is.

